

Sygn. akt VIII C 23/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 26 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 stycznia 2018 roku

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G.

przeciwko B. S.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 23/17

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 12 października 2016 roku B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od B. S. kwoty 6.485,73 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana w dniu 15 września 2005 r. zawarła z (...) Bankiem S.A. umowę o kartę kredytową nr (...). Wobec braku spłaty zadłużenia, w dniu 3 czerwca 2015 r. wymieniony bank zbył wierzytelność przysługującą wobec pozwanej na rzecz powoda. Na dochodzoną pozewem kwotę składa się 4.891,95 zł. tytułem należności głównej oraz 1.593,78 zł. tytułem odsetek.

(pozew k. 12- 13)

Nakazem zapłaty z dnia 22 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi zasądził od B. S. na rzecz powoda kwotę 6.485,73 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.879,50 zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

(nakaz zapłaty k. 33)

Pozwana zaskarżyła powyższy nakaz w całości. W uzasadnieniu B. S. podniosła, że spłaca zobowiązanie wobec pierwotnego wierzyciela za pośrednictwem firmy (...). Ponadto pozwana podała, że zawarła z (...) Bankiem S.A. dwie umowy dotyczące karty płatniczej oraz jedną umowę pożyczki. Poza tym pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

(sprzeciw k. 42- 43)

Pismem wniesionym w dniu 30 stycznia 2017 r. strona powodowa wskazała, że poprzedni wierzyciel wobec braku spłaty zadłużenia wypowiedział umowę w dniu 2 października 2009 r., po czym wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, na podstawie którego złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które nie doprowadziło do spłaty

zadłużenia. Na skutek złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi wykonawczemu, a następnie złożeniu w dniu 30 marca 2010 r. wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które zostało umorzone w 2015 r., doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia. Ponadto strona powodowa wskazała, że poprzedni wierzyciel otrzymał wpłaty w łącznej kwocie 1.140,21 zł, natomiast powód po dniu cesji wierzytelności otrzymał jedną wpłatę w kwocie 179,81 zł.

(pismo k. 53- 55)

Na rozprawie w dniu 26 stycznia 2018 r. pełnomocnik powoda nie stawiał się, natomiast pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

(protokół rozprawy k. 82)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 września 2005 r. B. S. zawarła z (...) S.A. w P. umowę o kartę kredytową nr (...), na podstawie której bank oddał do dyspozycji pozwanej środki pieniężne w ramach odnawialnego limitu kredytowego przyznanego kredytobiorcy do wysokości wskazanej w umowie.

(umowa o kartę kredytową k. 21).

W dniu 26 kwietnia 2010 r. (...) S.A. w P. złożył do komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), któremu Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi nadał w dniu 25 stycznia 2010 r. klauzulę wykonalności.

(wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1 załączonych akt egzekucyjnych Km 886/10)

W dniu 20 kwietnia 2012 r. B. S. zawarła z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Fundusz Inwestycyjnym Zamkniętym w W. ugodę dotyczącą wierzytelności wynikającej z umowy nr (...) zawartej z (...) S.A. w P.. W dniu 30 września 2012 r. B. S. zawarła z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Fundusz Inwestycyjnym Zamkniętym w W. drugą ugodę dotyczącą wierzytelności wynikającej z tej samej umowy.

(ugoda k. 46, k. 47- 49)

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi umorzył na wniosek wierzyciela w trybie art. 825 pkt. 1 kpc, postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 25 listopada 2009 r.

(postanowienie k. 105 załączonych akt egzekucyjnych Km 886/10)

W dniu 1 czerwca 2015 r. (...) S.A. w P. zawarł z B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. umowę sprzedaży wierzytelności, w tym wierzytelności przysługującej wobec pozwanej.

(umowa sprzedaży wierzytelności k. 23, wyciąg z załącznika nr 1 k. 22)

Zgodnie z wyciągiem z ksiąg rachunkowych powoda zadłużenie pozwanej na dzień 2 września 2016 r. wynosiło łącznie 6.485,73 zł. w tym 4.891,95 zł. tytułem należności głównej oraz 1.593,78 tytułem odsetek.

(wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 14)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G., dochodził od B. S. zapłaty kwoty 6.485,73 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem zobowiązania wynikającego z zawartej w dniu 15 września 2005 r. z (...) S.A. umowy o kartę kredytową. Pozwana wnosząc o oddalenie powództwa, podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

Podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia zasługuje w pełni na uwzględnienie. Zgodnie z art. 117 § 2 kc po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Nie ulega wątpliwości, że zobowiązanie pozwanego wynikające z umowy kredytu odnawialnego, jest świadczeniem związanym z prowadzeniem przez pierwotnego wierzyciela działalności gospodarczej. Wynika to z treści zawartej przez pozwaną umowy. W myśl przepisu art. 118 kc, który stanowi, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Wobec tego nie ulega wątpliwości, że termin przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o kartę kredytową wynosi 3 lata. W myśl art. 120 § 1 kc zdanie pierwsze bieg przedawnienia zaczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W piśmie z dnia 30 stycznia 2016 r. powód wskazał, że pierwotny wierzyciel w dniu 2 października 2009 r. wypowiedział pozwanej przedmiotową umowę. Powyższa data została również wskazana w przedstawionym przez powoda załączniku nr 1 do umowy sprzedaży wierzytelności. Z kolei ze złożonego do komornika sądowego wniosku o wszczęcie egzekucji wynika, że pierwotny wierzyciel w dniu 25 listopada 2009 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Zatem najpóźniej w tej dacie roszczenie objęte pozwem stało się w całości wymagalne.

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt.1 kc każda czynność podjęta przed sądem lub organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przerywa bieg przedawnienia. Z załączonych akt postępowania egzekucyjnego wynika, że w dniu 25 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) wystawionemu przez (...) S.A. przeciwko B. S.. Nie ulega wątpliwości, że nadanie w tym dniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerwało bieg przedawnienia roszczenia, ale tylko w stosunku pomiędzy pozwaną, a pierwotnym wierzycielem, co będzie wyjaśnione w dalszej części uzasadnienia. Po tej dacie termin przedawnienia rozpoczął swój bieg na nowo. Natomiast skutku takiego nie wywołało wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które zostało następnie umorzone z uwagi na cofnięcie wniosku przez wierzyciela. Przypomnieć w tym miejscu należy, że postanowieniem z dnia 6 lipca 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi umorzył na wniosek wierzyciela w trybie art. 825 pkt. 1 kpc, postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 25 listopada 2009 r. Sąd w całości podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r. III CZP 103/14, zgodnie z którym umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela- banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności- niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Argumentując swoje stanowisko SN przyjął, iż wniosek wierzyciela o umorzenie egzekucji, na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. powoduje sankcje przewidziane w art. 203 § 2 zd. 1 k.p.c. Oznacza to, iż zrównany jest z cofnięciem pozwu, a zatem nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa (złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji). Przewidziane w art. 203 § 2 k.p.c. zastrzeżenie ma na celu przede wszystkim zapobieżenie możliwości manipulowania przez powoda terminami przedawnienia roszczenia. Brak tego przepisu doprowadziłby do tego, że powód mógłby wielokrotnie składać pozew i cofać go ze skutkiem przewidzianym w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia. Racja przyjęcia takiego rozwiązania i dążność do przeciwstawienia się możliwym nadużyciom jest tym bardziej uzasadniona na gruncie postępowania egzekucyjnego, w którym chodzi o zastosowanie wobec dłużnika środków przymusu. Prowadzi to do wniosku, że w postępowaniu egzekucyjnym ma, na podstawie art. 13 § 2 k.p.c., odpowiednie zastosowanie art. 203 § 2 zd. 1 k.p.c., co oznacza, że umorzenie tego postępowania niweczy przerwę przedawnienia spowodowaną jego wszczęciem.

Poza tym należy stwierdzić, iż przerwanie biegu przedawnienia nastąpiło tylko w stosunku do banku, a nie w stosunku do powoda jako nabywcy wierzytelności. Do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy bowiem identyczność wierzytelności, niezbędna jest identyczność podmiotu, na rzecz którego dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania przedawnienia, została dokonana (por. wyrok SN z dnia 19 listopada 2014 roku, II CSK 196/14, LEX nr 1622306). Podkreślić należy, iż wyżej wymieniony wyrok SN stanowi zapoczątkowanie linii orzeczniczej, łagodzącej kryteria przedawnienia w obrocie konsumenckim. Orzeczenie to dotyczyło skutków materialnoprawnych złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, lecz w uzasadnieniu wyroku SN zajął stanowisko mające o wiele szersze znaczenie. W uzasadnieniu wyroku wyrażono pogląd, że w postępowaniu egzekucyjnym „przerwanie przedawnienia następuje pomiędzy stronami postępowania o ile z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane. Pogląd ten wydaje się w ocenie Sądu logiczny i w pełni zrozumiały, zwłaszcza przy uwzględnieniu faktu, iż banki (do dnia 1 sierpnia 2016 r.) korzystały ze szczególnej ochrony prawnej w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego. Jednocześnie ochrona ta nie rozciąga się na inne podmioty, w tym również nabywców wierzytelności, pierwotnie przysługujących bankowi. Nie ma żadnych racjonalnych podstaw do uznania by nabywca wierzytelności, nie będący bankiem, miał korzystać z dobrodziejstw (...) (w tym również dobrodziejstwa w postaci przerwania biegu przedawnienia jedynie na skutek złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności). Powyższe stanowisko znalazło potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r. podjętej w sprawie o sygn. akt III CZP 29/16, zgodnie z którą nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, roszczenie powoda przedawniło się w dniu 3 października 2012 r. Tymczasem powództwo w przedmiotowej sprawie zostało wytoczone dopiero w dniu 12 października 2016 r. W związku z przedawnieniem należności głównej, nie ulega wątpliwości, że przedawnieniu uległo również roszczenie o odsetki od należności głównej.

Co prawda w piśmie wniesionym w dniu 30 stycznia 2017 r. strona powodowa wskazała, że poprzedni wierzyciel otrzymał wpłaty w łącznej kwocie 1.140,21 zł, natomiast powód po dniu cesji wierzytelności otrzymał jedną wpłatę w wysokości 179,81 zł. Jednak dokumenty zawarte w aktach postępowania egzekucyjnego Km 886/10 świadczą, że były to kwoty wyegzekwowane przez komornika sądowego, a nie dobrowolne wpłaty pozwanej, zatem nie może być mowy o uznaniu długu doprowadzającym do przerwy w biegu terminu przedawnienia.

Wnosząc o zasądzenie kwoty dochodzonej pozwem powód przedstawił nadto wyciąg z ksiąg rachunkowych z dnia 2 września 2016 roku. Należy jednak zauważyć, że wyciąg z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego nie ma mocy prawnej dokumentu urzędowego, zatem nie stanowi on dowodu tego, co zostało w nim zaświadczone i nie korzysta ze szczególnych uprawnień procesowych co do jego mocy dowodowej w niniejszym procesie przeciwko konsumentowi. W wyroku z dnia 11 lipca 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt P 1/10 (Dz.U. 2011, Nr 152, poz. 900), Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem, że art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. 2004, Nr 146, poz. 1546 ze zm.) w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny ocenił część przepisu ustawy o funduszach inwestycyjnych, która nadaje księgom rachunkowym funduszu sekurytyzacyjnego oraz wyciągom z tych ksiąg moc prawną dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. Znaczenie art. 194 ustawy o funduszach inwestycyjnych polegało na zmianie reguł dowodowych w postępowaniu cywilnym. Konsument, pozwany przez fundusz sekurytyzacyjny, który kwestionował istnienie albo wysokość zobowiązania musiał wykazać, że nie jest dłużnikiem z tytułu zobowiązań nabytych przez fundusz sekurytyzacyjny i ujętych w jego księgach rachunkowych. Konsekwencją tego przywileju było pogorszenie sytuacji procesowej dłużnika, który musiał bronić się przed powództwem podmiotu wobec którego nie zaciągał zobowiązania. Gdyby wierzytelność nie została zbyta na rzecz funduszu, pierwotny wierzyciel występując z powództwem przeciwko dłużnikowi nie mógłby korzystać ze specjalnych uprawnień procesowych. W omawianym wyroku Trybunał stwierdził brak konstytucyjnie wartościowych argumentów

uzasadniających utrzymanie zakwestionowanego przywileju procesowego, wskazując, że uprzywilejowanie ksiąg rachunkowych funduszy sekurytyzacyjnych i wyciągów z tych ksiąg w postępowaniu cywilnym prowadzi do naruszenia zarówno zasady równości stron w procesie cywilnym, jak i zasady sprawiedliwości społecznej wyrażonej w art. 2 konstytucji, co jest rozwiązaniem sprzecznym z konstytucyjną zasadą polityki państwa wynikającą z art. 76 konstytucji - zasadą ochrony praw konsumentów. Przywilej funduszu sekurytyzacyjnego powodowa, bowiem umocnienie istniejącej z natury rzeczy przewagi wyspecjalizowanego podmiotu rynku kapitałowego wobec konsumenta.

Uwzględnienie podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia skutkowało oddaleniem powództwa.